

۲۰۴۱۱۰۷

اسکندر مقدونی

هارولد لمب

ترجمه صادق رضا زاده شفق

www.ketab.ir

انتشارات ذهن روشن

سرشناسه: لمب، هارولد، ۱۸۹۲ - ۱۹۶۲. عنوان و نام پدیدآور: اسکندر مقدونی / هارولد لمب؛ ترجمه صادق رضازاده شفق. مشخصات نشر: تهران: ذهن روشن، ۱۳۹۸. مشخصات ظاهری: ۴۰۷ ص. شابک: ۸-۰۱-۶۸۷۶-۶۲۲-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی: فیبا. یادداشت: کتاب حاضر توسط ناشران متفاوت در سالهای مختلف منتشر شده است. موضوع: اسکندر مقدونی، ۳۵۶ - ۳۲۳ ق.م. داستان. موضوع: داستانهای آمریکایی - قرن ۲۰م. موضوع: شاهان و فرمانروایان - داستان. موضوع: سرداران - داستان. موضوع: یونان - تاریخ - استیلای اسپارت و تب، ۴۰۴ - ۳۶۲ ق.م. داستان. شناسه افزوده: رضازاده شفق، صادق، ۱۲۷۴ - ۱۳۵۰. مترجم. رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ م ۲الف/۵۳۳۵. PS. رده بندی دیویی: ۸۱۳/۵۲. شماره کتابشناسی: ۵۲۵۶۸۷۰

اسکندر مقدونی

هارولد لمب

ترجمه صادق رضازاده شفق

ناشر: انتشارات ذهن روشن

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸

شابک: ۸-۰۱-۶۸۷۶-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۶۰۰۰۰ تومان

تهران: میدان انقلاب، خیابان دانشگاه، کوچه رستمی، پلاک ۳۰

تلفن: ۶۶۴۸۹۰۳۷

فهرست

۵	سخنی درباره‌ی مؤلف
۹	دیباچه به قلم مؤلف
۱۱	گذرگرددنای آفتاب
۳۹	معمای شکر زمین
۷۵	دموستنیس و قبیله‌ای - یرونی
۹۳	کوه‌ها و تیس
۱۰۹	راه به سوی ترویا
۱۲۵	سرپل
۱۳۵	اولین تابستان و زمستان
۱۴۷	ایسوس
۱۶۱	زن دَمَشقی
۱۷۵	دروازه‌های دریا
۱۹۱	بازگشت به شرق
۲۰۵	بانوی ددان
۲۲۱	تخت جمشید (پرسپولیس)
۲۳۹	پرها، خورشید و دولت شاهنشاهی
۲۵۱	بلای تجمل
۲۷۱	رود دریا و رود ریگزار
۲۸۷	روشنک
۳۰۷	فیلها و آخرین رود
۳۲۸	بازگشت به مغرب زمین

۳۴۵	فساد تمّول
۳۵۷	عاقبت سپاه
۳۶۵	آبهای بابل
۳۷۱	بعد
۳۷۳	مقدونی
۳۷۵	جانشینان
۳۷۹	قوای متقه
۳۸۳	شهرهای کاروانی
۳۸۹	امپراتورها و بناویر آنها
۳۹۱	افسانه‌ها
۳۹۷	قضاوت اخلاف
۴۰۵	حالات جنون

اسکندر جهان متمدن را از یک خطر سیر برآورد و در مسیر دیگری
افکند و عصر نوینی آغاز نهاد؛ هیچ حادثه‌ای در جهان همانند این
حادثه روی نخواهد داد.

از تاریخ قدیم کمبریج
تألیف: و. و. تارن

سخنی درباره‌ی مؤلف

شش سال پیش یعنی در اواخر سال هزار و نهصد و چهل و نه میلادی که در آمریکا در
شهر زیبای لس آنجلس با آقای هارولد لمب دیداری داشتم در این دیدار مشارالیه
نسخه‌ای از چاپ اول کتاب اسکندر تمونی را به اینجانب اهداء نمود. در آن موقع
هرگز به خاطر نمی‌گذشت که روزی طالع ما را خواهد کرد و من همان کتاب را به
فارسی ترجمه خواهم نمود. اینک با توفیق خداوند بزرگ و تشویق دوستان به این
موفقیت نایل آمدم و امیدوارم بدین وسیله خداوند بزرگ چیزی نسبت به عالم علم و
ادب کشور عزیزمان انجام داده باشم.

آقای هارولد لمب Harold Lamb در ۱۸۹۲ میلادی در ایالت «نبرجری» آمریکا
به دنیا آمد تحصیلات عالی خود را در دانشکده‌ی ادبیات دانشگاه کلمبیا پایان داد.
در تاریخ خاورمیانه مطالعات به جا آورد و در مجلات معروف آمریکا مقالات مهم
انتشار داد. سپس به کار تألیف دست زد و یک سلسه‌ی کتابهای مهم به رشته‌ی
تحریر کشید که از آن جمله: چنگیزخان، تیمورلنگ، جنگهای صلیبی، سلطان
سلیمان قانونی و اسکندر مقدونی یعنی کتاب حاضر است. این کتابها به زبانهای
مختلف حتی فینی و مجاری و ترکی و عربی وارد و ترجمه شده است.

مؤلف محترم اولین بار در سال ۱۹۳۲ میلادی به ایران آمد و در همان موقع به
اخذ نشان علمی از طرف ایران نایل گشت و با استفاده از فرصت اطلاعاتی در باب

اخبار افسانه‌وار راجع به عمر خیام گرد آورد و بعدها کتابی به نام آن شاعر انتشار داد که تاکنون به زبانهای آلمانی و ترکی و عربی ترجمه شده است. بعد در سنوات جنگ دوم جهانی بار دوم و در جشن هزاره‌ی ابوعلی سینا یعنی یک سال پیش بار سوم به این دیار مسافرت کرد.

هارولد لمب در این مسافرتها از مطالعات تاریخی در ممالک خاورمیانه باز نماند و از آن جمله خط سیر اسکندر را از مستط‌الرأسش که مقدونی باشد تا حدود هندوستان شخصاً گشت و فقط به داخل هند نرسید. پس در کتاب اسکندر مطالعات، مشاهدات توأم است و از این حیث ارزش خاصی دارد.

تریدی نیست که مؤلف چنان که خود در لاحتقه یادآور شده است کتابش را به صورت داستان ارائه داده ولی در عین حال آنچه توانسته، حقایق تاریخی را در آن گنجانده است.

البته چنین کتابی برای ایرانیان که نام اسکندر در تاریخ و ادبیات ما موقعیتی خاص دارد پس سودمند است ای کاش روزی برای یکی از دانشمندان ایران مقدور شود که آخرین تحقیقات راجع به اسکندر را از تألیفات علمای مغرب زمین نظیر (تارن)^۱ به انضمام روایات و داستانهای گوناگون که در ادبیات اسلامی و ایرانی از نظم و نثر درباره‌ی او آمده گرد آورد و در این قسمت اخیراً از نوشته‌های نامیان اروپا مانند نلدکه و فرید لندر^۲ نیز استفاده کند و کتب جامع در خصوص شخصی که یکی از فصول مهم تاریخ بشر و تاریخ کشور ما به نام او است، موجود آورد.

آقای هارولد لمب بالفعل در ایالت کالیفرنیا، آمریکا نامت دارد. از مؤسسين انجمن «دوستان آمریکایی خاور نزدیک است» و در دانشگاه کالیفرنیا سمت مشاور در امور «اروپا آسیایی» را دارد.

مشارالیه‌ها در ضمن اشتغالات خود، کار مطالعه و تألیف را هم مانند معمول ادامه می‌دهد و هم اکنون مشغول تألیف کتابی است در باب «زندگانی کوروش هخامنشی».

اینک دیباچه‌ای را که مؤلف برای درجه‌ی در اول این ترجمه فرستاده‌اند بی‌کم و زیاد بر وجه زیر به فارسی نقل می‌کنم.

دکتر رضا زاده شفق

www.ketab.ir

دیباجه به قلم مؤلف

کوشش من در این شرح زندگانی اسکندر به منظور اعاده‌ی تعادل در تاریخ است. در گذشته مورخان غربی دوازده سال مسافرت اسکندر را که در مشرق زمین انجام داده مسکوت گذاشته و بیشتر به عملیات او در یونان و از تأثیرات او در دوره‌ی هلنی که بعد از او ظهور کرد پرداخته‌اند.

در مطالعه‌ی مراجعه‌ای که من به دست می‌برد بر من معلوم شد که دین و فرهنگ عالی ایران در شخص اسکندر که به عنوان جهانگشا نامبرده می‌شود، تأثیر قاطعی داشته است. تصور می‌کنم ایران بود که اسکندر را به تمدن خود تسخیر کرد و نقشه‌های او را برای نسل‌های بعد بر جای گذارد. فرسودگی و مانده‌گی اسکندر سبب مرگ او شد. دولت جهانی او که طرح آن را ریخته بود از بین رفت و جانشینانش گرفتار اختلافات گشتند. با این همه در واقع تحقق قسمتی از آمال او این بود که فرهنگ موسوم به «هلنی» را که در واقع فرهنگ ایرانی و هلنی باید باشد رجوع آورد و آن منبع الهام دولت‌های روم و بیزانس واقع شد. از این لحاظ راست گفته‌اند که «آنچه اسکندر انجام داد دارای اهمیت کمتری بود از آنچه می‌خواست انجام دهد».

دوستان ایرانی من در راه تکمیل تألیفاتم اغلب مشوق من بودند. جناب آقای حکمت شخصاً مرا ترغیب فرمود و جناب آقای بهاء‌الدین در عراق آثار مرا به عربی ترجمه کرد.

از حیث مترجمین فارسی سعادت خاصی نصیب من شد چنانکه آقای رشید یاسمی (مرحوم) کتاب «چنگیزیان» را به فارسی ترجمه کردند، اکنون دوست عزیزم آقای دکتر رضا زاده شفق کتاب «اسکندر مقدونی» را ترجمه می کند. بصیرت و دانش این آقایان کاری را که من اهتمام کرده ام تکمیل می کند.

هارولد لمب

www.ketab.ir